

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiloase, concurse, edico etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	---	--

Mântuirea prin Biserică.

Ritmul sacadat al trupelor concentrate în regiunea noastră pentru manevrele de toamnă, tropăitul cailor greoi și sbârănitul strident al avioanelor militare, ne răpesc pentru un moment din mediul preocupărilor noastre cotidiene și ne duc pe valurile lor sonore, departe cu gândul, la tristele episoade de groază, de frică și de spaimă, cari ne străbat încă toată făptura și ne fac să ne cutremurăm chiar numai gândindu-ne că ar mai putea urma, tot ce a fost înainte de înfăptuirea idealului național, înainte de înfăptuirea marelui act de justiție pe seama tuturor națiunilor, care parcă începe să se clatine, simțindu-se unele state deja neîndreptățite, în urma acestui pact.

Este îndeobște cunoscut că orice popor sau națiune, trebuie să tindă spre un ideal al său propriu, pentru a-și legitima existența. Iar aceste idealuri ale diferitelor state sunt de nuanțe felurite, unele de natură să ridice pe acel popor pe scara civilizației, evoluției și a progresului, fără a jigni drepturile și suveranitatea poporului vecin.

Altele sunt și de acea natură că seamănă și propagă și azi discordie, desarmonie între ele. Naționalismul, care a cucerit și a trezit o lume de umbre și a sculat legiuni de voinici, e reacția revizionismului unor state și al internaționalismului fără patrie, fără Dumnezeu; al altora cu tendințele sale de desagregare și depersonalizare; căci naționalismul înseamnă diferențiere, limitare, în marele concert al existențelor etnice de pe glob.

Desigur omul nu poate trăi izolat, ci este ca o celulă într'un organism. Pentru binele societății își expun viața atâția savanți în cercetările lor, medicii, exploratorii, misionarii și atâția alți muncitori în mine și fabrici. Erois-

mul soldaților cari înfruntă cu mult curaj primejdia ce amenință societatea, e comun cu sfințenia mucenicilor, cu sacrificiul individului pentru binele comun, cu toate că ele se deosebesc esențial atât în idealul lor cât și în mijloacele de întrebuințare.

Deși trăim într'o perioadă de reînarmare, cheltuind fiecare stat sume importante pentru armament, veacul nostru este și trebuie să fie un veac religios, ori câte contraste evidente întâlnim pe alocurea și cari caută să desmintă aceasta, căci tot mai clar și mai vădit se obsearvă poziția centrală a religiei în viața spirituală și influențele ei existente asupra moralității. După o perioadă de indiferență sau chiar aversiune față de religie, vine iarăși timpul când orice cugetător mai de seamă e convins că religia e puterea uriașă ce nu poate fi ignorată sau înlăturată. Consolidarea fiecărui stat nu se poate face decât sub auspiciile și sprijinul bisericii, când cărmuirea se asociază cu totul în jurul Celui ce a propovăduit iubirea, pacea și bunăvoirea între oameni, iar cine se abate și se răsvrătește împotriva acestor rândueli și se lipsește de îndrumările ei, va rătăci pe cărări pline de obstacole și povârnișuri primejdioase. Toți trebuie să zidească cu râvnă la întărirea cetății lui Dumnezeu, atunci când cetatea lumii se clatină, căci Biserica e cheagul societății, ea e singura care poate uni pe toți la un loc, așezându-i într'un raport lămurit, regenerativ, constructor și de folos colectivității. Peste potopul urii, al patimilor și al instinctelor, ea toarnă balsamul iubirii între popoare și a bunei înțelegeri.

O viață pacinică nu se poate înfăptui și consolida fără ajutorul Bisericii, în care luminează și ocrotește deapururi Dumnezeu. În sufletul omenirii trăește această dorință și sufletul nostru nici nu va afla odihnă până nu va

simți această legătură strânsă cu evanghelia salvatoare a lui Hristos.

Plutind noi pe aceste valuri ale gândirii, să înălțăm credința pe soclul cel mai înalt, să-i dăm cinstea cea dintâiu în toate ramurile vieții, să avem încredere în Hristos, căci El e în inima noastră, El ne îndeamnă neîncetat să iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine, singura cheazăie a păcii și a liniștei între oameni, dar în același timp ne șoptește tainic, să luăm aminte că: „**Extra ecclesiam nulla salus!**“

PETRU TOMA.

Naționalismul în lumina Sf. Scripturi.

Marele gânditor ortodox S. Bulgakoff în monumentală sa lucrare „Ortodoxia“ spune: „*In morala ortodoxă există un relativism istoric de mijloace, în timp ce scopul rămâne unic și absolut*“ (pg. 199).

Menținută în scopul moralei ortodoxe, această unicitate de care ne vorbește Bulgakoff există în întreagă țesătura creștinismului care deși are un caracter integral universalist, nu exclude individualismul părților.

Deși multora le pare a fi un parașox între cele două noțiuni, — creștinism și naționalism — totuși Sfintele Scripturi ne mărturisesc contrariul.

Vom vedea îndată.

Poate fi cineva creștin și naționalist? Se împacă ideea creștină cu cea de naționalitate? Neapărat. Căci deși creștinismul are caracter de universalitate, totuși nu exclude, ba încă recunoaște și susține națiunile ca pe adevărate organisme vii și chiar necesare în armonia popoarelor. Excluzând acțiunea binefăcătoare a creștinismului din viața națională, este poate cea mai periculoasă greșală morală fiindcă se dă loc ateismului și desordinei sale în toate formele ei.

Svetlov în cartea sa „*Naționalism și creștinism*“ precizează că: „*Națiunile cuprinse de aceeași etică creștină realizează cel mai desăvârșit curent social care singur poate să asigure popoarelor o pace și armonie în viața socială a lumii*“. Istoria ne stă mărturie și ne spune că viața națională s'a desvoltat prin acțiunea creștinismului și culmi desăvârșite au atins popoarele cari au avut de bază ideea creștină.

Ce spune Sf. Scriptură? Sf. Ap. Pavel rostește către Athenieni stând în mijlocul Areopagului: „*Dumnezeu a făcut dintr'un sânge întregul neam omenesc ca să locuiască peste toată fața pământului și a așezat mai înainte vremile și hotarele așezării lor*“. (F. Ap. 17, 16).

Mântuitorul însuși recunoaște și institue principiul naționalității în convenirea cu femeia hananeancă care venia să-i ceară vindecare: „*Eu am venit la oile pierdute ale casei lui Israel. Nu se cuvine să iau pâinea din gura fiilor și s'o arunc la câini*“.

Biserica creștină înscrie în programul său naționalismul. Alipirei de Hristos îi urmează supunerea și dragostea față de Cezar.

Domnul însuși zice: „*Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu*“. Iar după spusa *Fer. Augustin*, El — Mântuitorul — în care este întrupat adevărul vecinic, „*a putut să fie propriu fiecăruia cu toate că e comun tuturor*“.

Pânăce Apostolii n'au mers să învețe toate popoarele, vorbind în toate limbile, n'au putut întreprinde marea operă de cucerire spirituală a lumii.

Așa le poruncise Domnul.

„*Cum vor crede în Iisus acei ce n'au auzit, și cum vor auzi dacă nu vor avea propoveduitori*“ (Rom. 10, 14), căci „*în lume sunt multe feluri de glasuri și cel ce nu înțelege acele glasuri, va fi străin celui ce vorbește*“. (I. Cor. 14, 9).

În lumina acestor adevăruri și a altora pe care Sf. Scriptură le mărturisește, de sine se înțelege de ce Biserica noastră ortodoxă românească este Biserică Națională.

Pe noi preoții nu ne interesează numai Biserica ortodoxă ca instituție divină, ci ne interesează și Națiunea. Au doară nu Națiunea este aceea care este născătoarea fiilor trușești ai Bisericii?

Așa văd eu și astfel se explică atașamentul pe care totdeauna Biserica românească l-a avut față de Națiune. Așa îmi explic de ce la toate apelurile de trezire națională Biserica prin numărul ei mare de slujitori a răspuns și răspunde cu crucea în mână.

Se luptă azi la noi pentru restabilirea naționalismului. Suntem neapărat învinuiți de — câinii cari așteaptă pâinea dela gura fiilor — de lipsă de umanitarism.

Să fim înțeleși. La dreptul vorbind restabilirea naționalismului însemnează excluderea umanitarismului?

Nu. „*Între naționalism și umanitarism nu e contradicție, ba chiar primul e baza celui de-al doilea, ambele fiind realități eterne și bine împlinite una cu alta*“. (V. Pârvan. *Naționalismul*).

Prin urmare în spiritul acestei acțiuni noi preoții ne găsim nu pe cale piezișă ci pe însuși drumul trasat de Mântuitorul Hristos, fiind chiar un imperativ categoric al vremii: slujirea lui Dumnezeu prin cuvânt faptic și cultul patriei prin iubirea și respectarea naționalității dominante.

Săptămâna.

„Când arta își soarbe puterile din adâncul lui Dumnezeu, ea apare ca o floare pe creanga religiei și a vieții publice“.

N. Crainic.

În aceste săptămâni Dieceza noastră — o bună parte din ea, — are aspectul unui războiu. Insuși orașul de reședință vlădicească este cuprins de o frământare văzută și trăită acum 20—25 ani. În această vâltoare multe se pot vedea și tot atâtea auzi. Am stat la masă cu câțiva prieteni ofițeri de rezervă, chemați la manevre și aproape că m'a convins optimismul și admirația lor asupra unor lucruri pe care noi, bieții muritori de rând, „civilii“ nu le știm decât din presă.

Era vorba despre echipamentul armatei. Plini de însuflețire îmi povesteau, că la noi lamentările sunt doar un fel de a vorbi, dar că armata noastră este supraînvestită și pregătită pentru orice fel de eventualitate.

Dar!... Și acest *dar*, este coeficientul unui potențial, de regulă, determinant.

Este armata, este societatea românească, pregătită din toate punctele de vedere?

Or ști cei cari au mai mare orizont, să afirme un hotărât *da* sau *nu!*

Eu am văzut și auzit următoarele, între membrii oștirii, cari mânezi trebuiau să plece la luptă, — deși luptă simulată — însă ca obiectiv cu toate probabilitățile de seriozitate.

Un soldat conducea o trăsură rechiziționată, încărcată cu diferite obiecte militare. I-se rupe ceva la trăsură sau la cai în mijlocul străzii. În loc să aibă întâișirea unui om în fața unei atât de frecvente întâmplări la el acas, a folosit o sumă de înjurături inimaginabile.

Unul dintre comeseni — ofițer de rezervă, cu o clipă înainte extrem de însuflețit și optimist — primește ordinul să plece imediat cu unitatea sa. Altă serie de înjurături.

Bineînțeles, mi-am pus și îmi pun întrebarea, care este adevăratul fond al celor de mai sus: *atunci când înjură sau când sunt însuflețiți și optimiști?*

Povestind turburarea mea pentru înjurăturile auzite unui distins biserician, cu multă amărăciune mi-a vorbit despre alte înjurături mult mai grave. Un ofițer superior spunea că înjurătura este strâns legată de cazarmă și formează oarecum auxiliarul corpului de gardă al cazarmilor.

Nu vreau ca să se simtă cineva jignit din aceste constatări, dar nici nu se poate trece cu

vederea un fapt atât de frecvent și cu atâta ușurință repetat.

O societate sau o unitate oarecare a societății se bazează în acțiunea sa pe una din două suporturi: *conștiința* sau *constrângerea*.

Nu mai trebuie să repetăm, că acolo unde este conștiința, adecă lucrul este săvârșit *din* și *cu* conștiință, izbânda are toate șansele de reușită; iar acolo unde pentru îndeplinirea lucrului se folosește constrângerea, reușita este foarte problematică.

Noi așa știm că lucrul se începe cu credința în ajutorul Celui de sus.

Nici un lucru început cu înjurături nu va fi împărțit de ajutorul harului sfinților și înjurătura prin sine însăși denotă o stare de nemulțumire, deci dovedește că lucrul se face dintr'o constrângere. Urmarea e naturală.

*

Ceteam: „*Mic tratat de estetică*“ de Aderca. Intregul tratat cca 150 pagini se ocupă cu combaterea convingerii lui N. Crainic: Când arta își soarbe puterile din adâncul lui Dumnezeu, ea apare ca o floare pe creanga religiei și a vieții publice“. N'am întâlnit în literatură o mai categorică apologie a internaționalismului și o negațiune mai pronunțată a specificului național ca în pomenitul tratat al ovreului Aderca. Indeosebi capitolul „*Poezie cu potcap*“ din opul citat, este un curs ateist, așa cum poate numai în Rusia se întâlnește.

Dar... și iarăși ne întâlnim cu *dar*.. concluziile sale Aderca le trag din neînsemnate fapte diverse, cu cari ne-am obișnuit ca și cu o zi rece și ploioasă.

Întâmplări și expresiuni de genul și conținutul celor auzite cu ocaziunea manevrelor, sunt simptome cari denotă fondul de negațiune — poate inconștientă — a Celui dela care așteptăm totul și toate.

Pr. Traian Constantin.

Vizitațiunea canonică la parohiile din Banatul iugoslav.

Prea Sfințitul Episcop diecezan Dr. Vasile Lazarescu a sosit în gara Vârșeș dimineața la ora 9¹⁷ cu trenul dela Timișoara. La gara împodobită cu drapele sârbești, a fost întâmpinat de preoțimea din ambele tracte, în frunte cu P. O. D. Traian Oprea, de primarul orașului Prof. Dr. Velimir Juga, de reprezentanții bisericii sârbe și reprezentanții autorităților civile. Prea Sfințitul episcop diecezan, însoțit de P. O. D. Ancușa, D. Sgăvêrdia, Diacon Roșca,

apoi de P. O. D. Ioan Murgu și Pr. Teodor Petrică, aceștia din urmă l-au întâmpinat la frontieră, la Stamora-Moravița. La coborîrea din tren corul mixt din Straja, sub conducerea Pr. Ioan Mităr, intonează: „Intru mulți ani Stăpâne“. Vorbește Protopresb. Tr. Oprea în numele preoțimei, din ambele tracte și a credincioșilor din Banatul jugoslav. Mulțumește pentru osteneală și interesul care ni-l poartă, asigurându-l de dragostea și devotamentul profund al credincioșilor români din Banatul jugoslav. Profesorul Dr. Velimir Juga, în calitate de primar al orașului Vârșeț îi urează bun venit — în limba sârbă, dorind să se simtă cât se poate de bine în acest oraș și succes în misiunea apostolică care a început-o. Adânc emoționat, Prea Sfințitul mulțumește P. O. D. Traian Oprea și Primarului orașului pentru urările de bun venit și de primirea frumoasă care i s'a făcut. Corul din Straja cântă: „Pe Stăpânul și Arhiereul nostru Vasile.“ Toți se îndreaptă spre eșire; pe peron populațiunea orașului dimpreună cu țărani din jur îl ovaționează. La eșirea din gară în fața mulțimei adunate Prea Sfințitul ia loc în trăsură având în stânga pe P. O. D. Traian Oprea, urmează apoi P. O. D. Ancușa cu Primarul orașului, apoi D. Sgăvârdea cu reprezentantul poliției și al cercului, trăsuri cu preoți și alții.

În timpul cât a purcurs orașul, împodobit cu steaguri sârbești, fanfarele din Mesiaci, Oreșat, Ritișor, și Vlaicovăț execută marșuri românești, iar populația de pe ambele trotuare ovaționează.

La biserica ort. română Prea Sfințitul este întâmpinat de preoții Gruia Roșu capelan protopresb. Adam Măran, preot în Oreșat în frunte cu Pr. Ștefan Balea, paroh în Grebenaț. După sărutarea sf. evangellii și a sf. cruci, Prea Sfințitul intră în biserică, ia loc în scaunul episcopesc și se începe rugăciunea de mulțumită celebrată de preoții cari l-au întâmpinat în ușa sf. biserici în frunte cu P. O. D. Ancușa și a diaconului episcopesc T. Roșca. După rugăciunea de mulțumită la care a cântat corul din Straja, vorbesc: Primarul Dr. Velimir Juga, în numele orașului, protopopul Momirovici, în numele bisericii ort. sârbe, în numele biserici romano-catolice protopopul Endresz, iar pentru evangelicii pastorul Schön. Il salută apoi toți reprezentanții autorităților administrative: D. Jankulov în numele Cercului Vârșeț, d. Medzigradski în numele poliției, reprezentantul profesorilor și al școalelor secundare, a învățătorilor, apoi un maior în numele armatei. Toți își exprimă bucuria de a vedea în mijlocul lor pe repre-

zentantul bisericii ortodoxe române din statul aliat România.

La finea vorbirilor P. S. Episcop le mulțumește tuturor, amintește de familia regală iugoslavă și de regele Petru II, căruia îi dorește ani mulți și fericți ca să poată conduce în pace această țară, soră prin credință și aliată a României.

După săvârșirea serviciului divin Prea Sfințitul însoțit de fanfare și popor cercetează internatul român, unde este întâmpinat de Prof. George Pălăgieșu. Prea Sfințitul plăcut impresionat de ordinea și felul cum este condus internatul, de curățenia exemplară de acolo, internat care poate concura cu oricare din acest ținut, de numărul frumos al elevilor români, cari cercetează secția română a liceului, a mulțumit domnilor profesori, apoi a vorbit elevilor dela acest internat despre dragostea de școală, de scopul care îl urmărește școala și internatul și de chemarea lor ca viitori conducători ai neamului românesc de pe aceste ținuturi.

Insoțit de fanfare, Prea Sfințitul vine la casa protopresbiterală, unde este întâmpinat de preoțime. Protopopul Traian Oprea, prezintă pe preoți, arată că versiunile din ziare, cari prezintă preoțimea română din Jugoslavia ca divizată și în ceartă, nu corespunde realității. Se simte fericit că promisiunea făcută de P. Sfinția Sa cu ocazia primirii cărjei arhierești, de a-și arunca privirile și la ceilalți frați de peste hotare, de a nu-i uita pe acești fii sufletești și frați de un sânge; a văzut-o realizată în scurt timp prin această vizitațiune canonică. Vorbește apoi P. S. Episcop diecezan. Cuvintele rostite de Prea Sfinția Sa, vorbire care va rămâne cea mai frumoasă lecție de pastorală pe care am auzit-o, împărtășită preoților prezenți cu dragoste de părinte, cu bunăvoință, cu cunoașterea nevoilor cari le întâmpină preoții, le-a încălzit inimile, a produs o bucurie în sufletele lor. Momentele acestea vor rămâne neșterse în amintirea lor. După terminarea conferinței care a decurs într'o atmosferă familiară, de o cunoaștere și apropiere sufletească între părinte și fii, fanfarele din Mesiaci, Ritișor, Vlaicovăț și Oreșat, apoi corul din Straja, cu toate că timpul era nefavorabil și cădea o ploaie torențială, au executat mai multe cântări la fereastra unde a fost găzduit Prea Sfințitul. Tuturor li-a mulțumit Prea Sfințitul, îndemnându-i la cultivarea cântării românești și susținerea sentimentului național și a mândriei românești. După masă P. S. Sa a făcut vizite la autoritățile bisericești și civile din oraș cercetând și bisericile.

Echipa Monografică

a Institutului Societății Banat-Crișana din Timișoara la Pojejena-de-jos. — P. S. Sa Episcopul Vasile binecuvintează și încheie personal lucrările Echipii într'o atmosferă sărbătorească

(Continuare).

Pentru a stinge procesul sărbizării și a elibera pe Români de sub tutela apăsătoare a ierarhiei sârbești, Episcopia Caransebeșului, în virtutea Legii din 1865 și a Statului Organic sașunian a hotărât despărțirea bisericească a Românilor din Pojejena-de-jos de către Sărbii din Pojejena-de-sus, numind pe seama celor dintâiu ca adm. parohial pe preotul Alexandru Blaj, care a desăvârșit despărțirea, câștigând, cu proces la Inalta Curte maghiară, partea materială ce se cuvine Românilor din Biserică și din averea parohiei din Pojejena-de-jos.

Acestui preot entuziast îi datorește Pojejena-de-jos organizarea parohiei, zidirea și înfrumusețarea Bisericii, și întemeierea și organizarea școlii românești. Cât privește istoricul Bisericii actuale din Pojejena-de-jos, este mult grăitoare următoarea inscripție din nișa de deasupra ușii de intrare dela Nord:

„Zidirea acestei sf. biserici s'a început la 2/15 Septembrie 1902 și s'a terminat pe deplin la 14/27 Iulie 1907 sub domnia atotprealuminatului domnitor și preagrațiosului nostru Impărat și Rege Francisc Iosif I. fiind Prea Sfinția Sa Nicolae Popea Episcop eparhial, Inalt Prea Cuvioșia Sa Filaret Musta Arhimandrit și Vicar episcopesc. Prea Cuvioșia Sa Dr. Iosif Traian Badescu Protosincol și secretar consistorial. Preaonorat Dsa Filip Adam Protopop tractual“.

„Această comună a trecut dela ierarhia sârbească la dieceza ortodoxă-română a Caransebeșului la anul 1892“.

„Alexandru Blasiu primul preot român prin a cărui păstorire blândă și înțeleaptă împreună cu mari ostăneli și abnegațiune de sine s'a redicat acest sfânt lăcaș spre preamărirea lui Dumnezeu“.

„S'a zugrăvit de pictorul Ioan Putnic, Biserica Albă. Zidirea cu adiustarea internă 10.794 corone 50 fileri“.

„Au mai contribuit la pictarea bisericii: Dumitru Pirtea învățător, Zebărca Pavel, Moisi Racovete, Vrajitor Moise, Dragomir Pavel, Ranga Joția, Lain Dumitru, Joția Cionca, Chenta Cionca, Pavel Cionca, Ilie Cionca, Costa Vrajitor, Stancovici Milosav, Matei Șerban, Giga Muica, George Țaran“.

Pentru intensa lui activitate bisericească și școlară, desfășurată în multe comune din Clisură, ca preot și învățător, și pentru atitudinea lui intransigent românească, bătrânul luptător a fost poreclit cu numele de „leul clisurii“. Lui i-a urmat în parohie fiul său Vasile, care păstorește cu vrednicie până azi.

Acestea ar fi pe scurt rezultatele obținute de secția culturală, în acest străvechi cuib daco-roman, fost cu toată probabilitatea un strălucit municipiu roman, precum vom dovedi în monografia ce va apare asupra acestei comune.

II. Secția juridică s'a ocupat intensiv de problema ocupațiilor. Pentru o deplină lămurire și pentru o urgență și justă rezolvire a acestei chestiuni, de-o extremă importanță pentru viitorul comunei, d. jud. Jivan și avocat Dr. Grozescu au făcut ample cercetări la cartea funduară și la judecătoria din Moldova-Nouă, cuprinzând rezultatul cercetărilor într'un raport bine documentat, pe care Institutul Social îl va înainta On. Guvern, cerând grabnica realizare a tuturor dezideratelor cuprinse în el.

III. Secția economică, sub conducerea d. Nic. Doichiță, a îndeplinit fișele privitoare la acest domeniu, din care rezultă sărăcia neagră în care se zbate această comună. Raportul sumar, depus la secretariat, spune în rezumat următoarele: Case de locuit are fiecare. Higiena casei lasă mult de dorit. Sunt case unde intră pe aceeași ușă vitele și gospodarul. Grajdurile neigenice și prost construite. Șoproane, magazii, șure, remize și porumbare, nu sunt. Magazia este înlocuită cu podul casei, unde se păstrează totul. Cotețe sunt foarte puține și prost construite și nedesinfectate.

Locurile de casă sunt înguste. Grădinile se exploatează rudimentar, pământ arabil 680 jughere. Nu știu să ogorască și să samene. Pășunea nu este îngrijită. Pomi fructiferi puțini și neselecționați. Animale și paseri puține. Boii, folosii la jug, mici și slabi.

Echipamentul gospodăresc este aproape inexistent. Plugurile, grapele etc., vechi, puține bune pentru muzeul agricol. Mașini agricole inexistente. Fără unelte, și produsele sufăr.

Produse: grâu, porumb, ovăz, seacă, fasole și cartofi. Tot ce se produce, se consumă. Industrie pentru transformarea producției nu există. N'au moară decât în comuna învecinată Radimna, dar nici aceea nu funcționează în lipsă de apă. Fructele puține, se întrebuințează pentru țuică, pentru că provin din pomi neselecționați.

Venite și Cheltueli: Tot ce se produce, se consumă. Săpun, zahăr și alte coloniale nu se consumă, sau puțin de tot. Pentru tutun se cheltuiește cam 2000 Lei săptămânal în întreg satul. Pentru o cheltuială mai mare — ex. vreau să-și facă casă — își vând boii din jug, deci înstreinează inventarul agricol viu, pe care apoi nu-l mai pot complecta. Venitul pe cap de locuitor nu se cifrează nici la un leu. Nu știu să-și împartă timpul, și n'au cultura muncii. Banci, cooperative etc. nu sunt. Sărăcia și întunerecul a pus stăpânire aproape pe fiecare gospodărie. Iată realitatea sumbră dar adevărată din Pojejena.

III. Secția medicală a dezvoltat o activitate prodigioasă, dând peste 800 consultații nu numai celor din Pojejena-de-jos ci și bolnavilor din comunele învecinate. Copiii îndeosebi au fost examinați cu grijă până la unul, făcându-li-se probe cu tuberculină.

Cum sifilisul este flagelul care biciuiește și distruge încet dar sigur trupul a peste 60% din populația comunei (care se cifrează la 840 suflete) grija principală a doctorilor a fost să pună stavilă acestei plăgi, dând peste 700 injecții de neosalvarzan și luând probe de sânge la peste 500 persoane.

Medicul veterinar la rândul său a cercetat aproape toate gospodăriile, dând îndrumări și sfaturi și făcând injecții contra pestei și a rujetului la 260 porci.

IV. Secția gospodăriei casnice a lăsat urme neșterse în multe case și gospodării din Pojejena, cari au primit din partea dnelor Prof. Percea, Dr. Secoșan și a dșoarei Prof. Chișozan minunate exemple de felul cum trebuie să fie și să se conducă o gospodărie, o casă model. În fiecare zi erau cercetate 3 case, cari de dimineață până seara au fost complet și radical curățite și îngrijite. Mobila era scoasă afară în curte, prăfuită și spălată. Albiturile de pe pat, la fel.

Casa măturată, gropile astupate, muruită și văruiată. După ce totul era uscat și curat, fiecare obiect era pus la locul potrivit, paturile așternute cu gust etc... Concomitent cu curățitul camerilor și al bucătăriei se prepară

câte unul sau 2 feluri de mâncări, se făcea, se frământa și se cocea pâine, iar în unele case și prăjituri. Oricine a văzut pe aceste doamne la lucru n'a putut să aibe decât un sentiment de respect și cuvinte de admirație la adresa lor. Acestor doamne, cari au dat atâtea electivente probe de dragoste și jertfă în scopul ridicării țărăncii noastre, nu li-a putut scăpa din vedere nici locașul Domnului, care deasemeni s'a bucurat de atenția și îngrijirea lor. În două zile numai întreg exteriorul bisericii a fost reparat și văruiat, în interior pardoseala și partea de jos a pereților a fost spălată cu săpun și apoi văruiată, iar mobilierul întreg: scaunele, strancele, tronurile, sfeșnicele, candelabrele, au fost radical curățite. Pentru fapta lor atât de frumoasă, purtând timbrul unui autentic și profund creștinism, numitele doamne și dsoare au fost considerate drept diaconesele echipei, putând să servească model de virtute creștinească multor doamne din societatea pretinsă de elită, cari prin faptele lor slujesc mamonului.

Iar pentru ca să arate și practic nu numai teoretic întregului sat cum trebuie să se mențină curățenia și igiena lui, și a le desvolta simțul urbanistic de o parte, iar de alta spre a dovedi cât de mult prețues vestitorii noului stat național și constructivist munca manuală a țărănului, toți membri echipei, indiferent de sex, au săpat în mijlocul comunei pe strada principală un canal lung de 200 metri, pentru scurgerea apei, nivelând întreaga stradă. Iar doamnele și dsoarele echipei în plus, în vederea serbărilor de încheiere, au reparat și văruiat pe din afară școala, casa parohială și zidurile lungi de piatră ce împrejmues curțile și grădinile parohiale, astfel că întreg centrul satului, împreună cu biserica, a luat o înfățișare nouă, izbind privirea prin ordinea și curățenia lui.

(Urmează)

Gh. Cotoșman.

Numire. Prof. Vasile Ijac, originar din orașul nostru, plecând dela liceul din localitate la Schola Cantorum din Paris, după strălucite studii se întoarce în învățământul secundar la Cluj. În urma succeselor sale muzicale, a concertului simfonic dela Cluj și a primei audiții a unei Rapsodii, cântate la București, este din nou chemat la noi în Banat fiind numit profesor la Conservatorul municipal din Timișoara.

Nu ne îndoim că Dl Vasile Ijac, prin compozițiile sale și pe mai departe va contribui cu prisosință la promovarea artistică a provinciei noastre!

Donațiuni. Pentru capela din Moldova-veche s'au făcut următoarele donațiuni: Direcțiunea U. D. R. Oravița, 5 m³ lemne pentru construcție, Dl Eftimie Moise, Moldova-veche, donarea a 6 ripizi și iconice la ele, Doamna P. Fereșici, Moldova-veche, una iconă înrămată a cuv. Paraschiva, Dl Iesa Iovanovici, Moldova-veche un Chivot, artistic lucrat de mână proprie, Dl Florian Milețici, Moldova-veche, pictarea chipurilor de pe acest chivot, Fam. G. Ștefanigă, Moldova-veche, un tetrapod pentru sf. Ev. cu acoperitoarea de piele fină, Ana Velcu, Moldova-veche, un tetrapod pentru Apostol, cu un frumos ștergar deasupra, Ana Bugariu, Moldova-veche, un stihar preoțesc, Dl D. Cocor (fost inv. dir.) un frumos purtător de sf. miruri 2 candelă și 2 iconi, Dl I. Cocor, un ștergar mare și 1 mic, smirnă, tămâie și 3 lumini de ceară curată, Fam. Boboiceanu, Moldova-veche, una căldărușă pentru botez (umblarea cu crucea) Dl I. Călinescu, un splendid și valoros potir de argint, aurit pe dinlăuntru, Dl T. Rădulea revizor, Oravița, o candelă mare de argint, Pr. I. Oravițeanu, pentru foarte multe și felurite donațiuni, N. Bugariu, mehanic, M. V. face-rea crucii deasupra Bis. în mod gratuit precum și alte ajutoare respective intervenții tehnice.

Nr. 86 par. 1936.

ȘTIRI

Personale. După o absență de 12 zile, în timpul căreia a cercetat toate parohiile noastre din Banatul Iugoslav, P. S. Sa Părintele Episcop Vasile s'a reîntors la reședința Sa din Caransebeș.

Dela Cubin, ultima parohie cercetată, marți în 6 Octomvrie a. c., P. S. Sa a plecat la Belgrad. Aici, P. S. Sa a fost primit în audiență de Sanctitatea Sa Patriarhul Varnava al Iugoslaviei.

Mercuri în 7 cor. la dejun P. S. Sa a fost oaspele Dlui Ministru plenipotențiar Gurănescu, iar în după ameză aceleiași zile P. S. Sa însoțit de P. On. D. Romul Ancușă, Dl-Dimitrie Sgăvêrdia, părintele Victor Popoviciu preot în Satul-nou și diaconul Teodor Roșca, a depus, în numele credincioșilor noștri din Banatul Iugoslav, o coroană de flori naturale pe mormântul marelui și mult regretatului Rege Alexandru I. al Iugoslaviei, așezat spre vecinică odihnă în monumentalul mausoleu regal dela Oplenaț.

Prorogarea parlamentului. În Monitorul Oficial, a apărut decretul prin care parlamentul s'a prorogată până la 15 Noemvrie a. c.

CONCURS.

Consiliul parohial ort. român din Recița-Montană publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț (cantor) cu termen de recurgere de 15 zile după ce s'a publicat concursul de trei ori în Foaia Diecezană, pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Salar de 2.000 Lei lunar, dela biserică.
2. Stola uzitată.

Cântărețul ales va avea îndatorirea de a prevedea toate agendele cantorale, a instrui tineretul școlar în cântarea bisericască și a forma cantori bisericesti.

Cereriile cu anexele necesare și anume: diploma de cantor precum și documentele despre studiile pregătitoare se vor înainta prin On. Oficiu parohial ort. rom. din Recița-Montană, către consiliul parohial, în termen de 15 zile după ce s'a publicat de 3 ori în „Foaia Diecezană“ acest concurs, iar după înaintarea cererei, recurenții să se prezinte în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic bisericesc.

Recița-Montană din ședința consiliului parohial ținută la 17 Iulie 1936.

Dr. Iosif Ieremia
Președinte :

M. Cristea
Secretar :

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 2321/1936 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Eipert Mihail dom. în Caransebeș contra următoarei Ecaterina Filip Dăieviți născ. Plakinger dom. în Caransebeșul-Nou la cererea următorului judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX din 1881 asupra 1/7 parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Caransebeșul-Nou Nrul coalei 317 Nr. de ord. A. I. 1—2 Nr. top. 1 Casă Nr. 119 cu curte în intravilan 122 stp. Nr. top. Grădină în intravilan 587 stp. Prețul de strigare 40.000 lei cu menținerea dreptului de uzufruct viager intabulat în favoarea Văd. Catalina Antonie Plakinger născ. Rusuroi pentru încasarea creanței de 3140 lei capital interese de 6 $\frac{1}{2}$ % dela 28 Ianuarie 1936 spese de proces și de executare de 1342 lei fixate până acum spese de 383 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **27 Noembrie 1936 ora 10** la casa comună a comunei Caransebeșul-Nou. În baza art. 150 legea LX din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează :

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de cât prețul strigării redus cu 25% (art. 26 XLI. 1908.)

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție socotite pe cursul fixat în art. 42 LX 1881 ori să predea aceleiaș delegat chitanță de depozitare judecătorească prealabilă a garanției: și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 Legea LX din 1881, și art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitațiune, care se va continua fără amânare.

Data în Caransebeș la 21 Septemvrie 1936.

Leo Pető m. p. judecător **D. Lăzărel** m. p. dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lăzărel** dir. c. f.

Judecătoria mixtă Caransebeș secția c. f.

Nr. 2320/1936 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Eipert Mihail dom. în Caransebeș contra următoarei Maria Ștefan Toth născ. Plakinger dom. în Caransebeșul-Nou, la cererea următorului Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională, în baza art. 144, 146, și 147 din legea din 1881, asupra 1/7 parte din imobilul înscris în c. f. Nr. coalei c. f. 317 No. de ord. A. I. 1—2

No. top. 1 Casă No. 119 cu curte în intravilan 122 stp. No. top. 2 Grădină cu curte în intravilan de 587 stp. Prețul de strigare 40.000 lei, cu menținerea dreptului de uzufruct viager intabulat în favoarea Văd. Catalina Antonie Plakinger născ. Rusuroi pentru încasarea creanței de 4980 lei capital, interese de 6 $\frac{1}{2}$ % dela 28 Ianuarie 1936, spese de proces și de executare de 1523 lei, fixate până acum spese de 383 lei, fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **27 Noemvrie 1936 ora 9 a. m.** la casa comună a comunei Caransebeșul-Nou. În baza art. 150 legea LX. din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează :

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de prețul strigării redus cu 25% art. 26 XLI. 1908.

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat în art 42 LX 1881, ori să predea aceleiaș delegat chitanță de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX din 1881, art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cei cari au oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și numai poate lua parte la licitațiune, care se va continua fără amânare.

Data în Caransebeș la 21 Septemvrie 1936.

Leo Pető m. p. judecător. **D. Lăzărel** m. p. dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lăzărel** dir. c. f.

Judecătoria mixtă Caransebeș secția c. f.

Nr. 2323/1936 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Mihail Eipert dom. în Caransebeș contra următoarei Plakinger Iuliana dom. în Caransebeșul-Nou la cererea următorului judecătoria ordonă: Licitațiune execuțională în baza art. 144, 146, și 147 din legea LX din 1881 asupra 1/7 parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Caransebeșul-Nou Nrul coalei c. f. 317 Nr. de ord. A. I. 1—2 Nr. top. 1 Casă Nr. 119 cu curte în intravilan 122 stp. Nr. top. 2 Grădină în intravilan 587 stp. prețul de strigare 40.000 lei cu menținerea dreptului de uzufruct viager intabulat în favoarea Văd. Catalina Antonie Plakinger născ. Rusuroi pentru încasarea creanței de 1700 lei capital interese de 6 $\frac{1}{2}$ % dela 28 Ianuarie 1936 spese de proces și de executare de 1061 lei fixate până acum, spese de 273 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **27 Noembrie 1936 ora 12** la casa comună a comunei Caransebeșul-Nou. În baza art. 150 legea LX din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează :

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de cât prețul strigării redus cu 25% (art. 26 XLI 1908).

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delagatul judecătoresc. Drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție socotite pe cursul fixat în art. 42 LX 1881 ori se predeie aceluiași delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției, și se semneze condițiunile de licitație (Art. 147 150, 170 Legea LX din 1881 art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cei cari au oferit pentru imobil un preț mai urăat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire nu se va ține seamă de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație care se va continua fără amânare.

Data în Caransebeș la 21 Septemvrie 1936.

Leo Pető m. p. judecător D. Lăzărel m. p. dir. c. f.

Pentru conformitate: D. Lăzărel dir. c. f.

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile
de vânzare la Librăria diecezană.

Obiecte bisericesti dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la Librăria Diecezană.

Aviz pentru lucrări bisericesti.

Firma

Aurel Cotârlă

sculptor, Oravița, județul Caraș

execută tot felul de lucrări bisericesti precum: Iconostase, Tronuri, Strane, scaune, chivoturi, ripizi etc.

Pentru lucrări mari, ca Iconostase, etc. pot veni la fața locului pentru pregătirea planului și de vizului și a da toate informațiunile necesare.

Am lucrat la peste 150 biserici, lucru ce pot dovedi cu certificate de mulțumiri din partea acolora unde am lucrat. Premiat cu diplome și medalii de aur și argint dela expozițiile din București, Panciova, Lugoj, Sibiu.

16-52

Rog sprijinul binevoitor.

S'a pus sub tipar și va apare în curând

Calendarul Românului

PE ANUL

1937

cuprinzând un bogat și variat conținut literar.

Librăria Diecezană, Caransebeș.